

# Οξείες Ψυχιατρικές Καταστάσεις

**Θεόδωρος Αφορόζης**

Ψυχίατρος, Επιμ Α', ΓΝΑ «Ιπποκράτειο»

Οι αιμοσφαιρινοπάθειες (Θαλασσαιμία και Δρεπανοκυτταρική Νόσος), αποτελούν τις συχνότερες κληρονομικές παθήσεις με έναρξη κατά την παιδική ζωή και με προσδόκιμο μέχρι το γήρας. Οι ψυχικές και κοινωνικές προεκτάσεις της χρόνιας πάθησης στην ενήλικη ζωή, οι ψυχικές διαστάσεις των μεταγρίσεων, της αποσιδήρωσης και των επιπλοκών του βασικού νοσήματος του πόνου, αποτελούν το υπόβαθρο για τον ψυχοσυναισθηματικό αντίκτυπο της ασθένειας. Όσον αφορά την ψυχιατρική φροντίδα του ασθενή, γίνεται προσπάθεια να δίνονται πληροφορίες διά των οποίων ο ασθενής θα κατανοεί τη νόσο. Παρέχεται βοήθεια στους πάσχοντες και στο οικείο περιβάλλον, ώστε να μπορούν οι ασθενείς να μιλούν και να εκφράζουν τα συναισθήματα τους για την πάθηση. Όπως και σε όλα τα χρόνια νοσήματα, η συνοχή, η καλή προσαρμογή στην ασθένεια, αποτελούν ένα σημαντικό εφόδιο για την όσο το δυνατόν καλύτερη έκβαση του πάσχοντος και της ποιότητας ζωής των ασθενών.

Η μέριμνα στην ψυχοκοινωνική άποψη της νόσου είναι ζωτικής σημασίας για την καλή κατάσταση των ασθενών και την πλήρη και ενεργό ένταξή τους στην κοινωνία.

Τα αιματολογικά νοσήματα συνοδεύονται συχνά από σοβαρές ψυχικές επιπτώσεις που έχουν σχέση με την χρονιότητα της νόσου καθώς και με την ανάγκη για θεραπεία σε απόλυτα προδιαγεγραμμένα χρονικά περιθώρια.

Οι Οξείες Ψυχιατρικές Καταστάσεις στις Αιμοσφαιρινοπάθειες, Περιλαμβάνουν Σύμφωνα με το ICD10 F05 Delirium, που δεν προκαλείται από τα οίνοπνευματώδη και άλλες ψυχοδραστικές ουσίες.

Περιλαμβάνονται επίσης, οξεία οργανική αντίδραση, οξύ οργανικό ψυχοσύνδρομο. Τα διαγνωστικά ζητήματα που προκύπτουν είναι διαφόρων τύπων:

1. Σωματικές αιτιάσεις του ασθενούς για τις οποίες δεν μπορεί να αποκαλυφθεί πειστική και επαρκή οργανική εξήγηση:

- Παρουσία ψυχιατρικής διαταραχής ή ψυχοκοινωνικού stress ή και τα δύο
- Κατάθλιψη διαφόρου βαθμού σοβαρότητας και έντασης: Καταθλιπτικό επεισόδιο ICD - 10 F32, μέτριας βαρύτητας F32.1 βαρύ καταθλιπτικό επεισόδιο, χωρίς ψυχωσικά F32.2 άλλα καταθλιπτικά επεισόδια F32.8.
- Τις συναισθηματικές διαταραχές ICD- 10 F39, F38, τις διαταραχές προσωπικότητας F60
- Διαταραχές άγχους, κρίσεις πανικού: Διαταραχή πανικού F41.0 ICD-10, Μεικτή αγχώδης καταθλιπτική διαταραχή F41.2 ICD-10, άλλες αγχώδεις διαταραχές f41.1.
- Τις διαταραχές ύπνου ICD -10 F51.0, τα ψυχολογικά προβλήματα που συνδέονται με απώλεια και προσαρμογή
- Τα ιατρικώς ανεξήγητα συμπτώματα
- Συμπεριφορές που παρεμβάλλονται στην θεραπεία παθολογικών ή χειρουργικών ασθενειών και χρόνιου πόνου.
- Μείζονα συμπτώματα και προβλήματα των ασθενών ψυχοκοινωνικού χαρακτήρα:
- Όπως αυτοκτονικός ιδεασμός.

Οι ασθενείς προσέρχονται στα εξωτερικά ιατρεία: Στα εξωτερικά ιατρεία γίνεται διάγνωση και παρακολούθηση.

1. Ελέγχεται αν ο ασθενής με αιμοσφαιρινοπάθειες έχει συμπτώματα- στοιχεία μείζονος ψυχοπαθολογίας. Εκτιμάται ο έλεγχος πραγματικότητας του ασθενούς και η επίγνωση της κατάστασης του και αν έχει προηγούμενο ψυχιατρικό ιστορικό και παρακολούθηση
2. Γίνεται διάγνωση και συστήνεται αν κριθεί απαραίτητο, θεραπευτική αντιμετώπιση.
  - α) φαρμακευτική αγωγή και ψυχιατρική παρακολούθηση
  - β) παραπομπή για ψυχολογική υποστήριξη από ψυχολόγο του νοσοκομείου ή από ψυχολόγο σε εξωτερική βάση.

Ο ασθενής ενημερώνεται για την κατάσταση του και του δίνονται οδηγίες και συστάσεις. Σε κάποιες περιπτώσεις απαιτείται η παρουσία στενών συγγενών, για λήψη επαρκούς ιστορικού και ενημέρωση όταν πρόκειται για κάτι μείζον.

Συνιστάται τακτική ψυχιατρική παρακολούθηση: Ραντεβού που δίνονται ως Follow up, αρχικά με συχνές επανεκτιμήσεις και στην συνέχεια (2-1 φορές/μήνα)

Αντιμετώπιση με αντιψυχωτική αγωγή σε διάφορες μορφές και δοσολογίες.

| Φάρμακο         | Μορφή               |
|-----------------|---------------------|
| Αλοπεριδόλη     | Inj, drop           |
| ΡΙσπεριδόνη     | P.o, Oral.Sol       |
| Ολανζαπίνη      | Inj, P.o            |
| Κουετιαπίνη     | P.o                 |
| Βενζοδιαζεπίνες | Διαζεπάμη, Inj, P.o |
| Λωραζεπάμη      | Inj, P.o            |

Οι Οξείες Ψυχιατρικές Καταστάσεις στις Αιμοσφαιρινοπάθειες Περιλαμβάνουν επίσης:

Σύμφωνα με το ICD10 F41.0 Διαταραχή Πανι-

κού(επεισοδιακό παροξυσμικό άγχος), F43 Αντίδραση σε έντονο stress και διαταραχής προσαρμογής.

Αντιμετώπιση φαρμακευτικά με Βενζοδιαζεπίνες σε διάφορες μορφές και δοσολογίες:

| Φάρμακο     | Μορφή    |
|-------------|----------|
| Διαζεπάμη   | Inj, P.o |
| Λωραζεπάμη  | Inj, P.o |
| Αλπραζολάμη | P.o      |

## ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Buurman BM, Frenkel WJ, Abu-Hanna A, Parlevliet JL, de Rooij SE. Acute and chronic diseases as part of multimorbidity in acutely hospitalized older patients. Eur J Intern Med. 2016 Jan;27:68-75.
2. Gentil L, Grenier G, Meng X, Fleury M-J. Impact of co-occurring mental disorders and chronic physical illnesses on frequency of emergency department use and hospitalization for mental health reasons. Front Psychiatry [Internet]. 2021 Nov;12:735005. Available from: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/34880788/>
3. Breslau J, Leckman-Westin E, Han B, Pritam R, Guarasi D, Horvitz-Lennon M, et al. Impact of a mental health based primary care program on emergency department visits and inpatient stays. Gen Hosp Psychiatry. 2018 May-Jun;52:8-13.